

LEENA MÄKI-PATOLA

MAA ILMA VERI VESI

Elementit ja kaappi

Kun Leena Mäki-Patola kertoo viime vuosien keskeisistä elementeistään – maa, ilma, veri ja vesi – siirryn mielessäni heti antiikin Kreikasta tunnettuihin elementteihin, joissa veren korvaa tuli. Vaan onhan tulikin mukana, koska hänen keskeinen materiaalinsa on keramiikka. Kun saan kielteisen vastauksen analogiaani, mietin vielä salaa klassista viittä kiinalaista elementtiä: tuli, metalli, puu, vesi ja maa. Varsinaisten alkuaineiden sijaan on kyse siitä, miten kaikki asiat kulkevat kehittyessään näiden viiden vaiheen läpi. Kun Mäki-Patola viittaa siihen, miten häntä kiinnostaa ”inhimillisen muutoksen energia, joka voi viedä suuntaan tai toiseen”, aavistan olevani ehkä oikeassa pohdinnoissani, mutta hän ei tunnu suhtautuvan elementtijaotteluunsa sen paremmin filosofisesti kuin erityisen fetisistisestikään. Hän haluaa jättää sattumalle ja ennakoimattomuudelle sijansa: kaikelle sille mikä ei mahdu systeemeihin ja luokituksiin ja vaikuttaa kuitenkin kaikkeen – yhtälailla onneen kuin epäonneenkin tai arvaamattomiin kehityskulkuihin. Symboliikka ja sitä kautta värit ovat kuitenkin mukana: vesi on sininen, ilma on valkoinen, ruskean sävyt liittyvät maahan ja luontoon.

Punainen ei kuitenkaan edusta rakkautta tai himoa vaan pikemmin verta – inhimillistä taistelua. Kaikesta tästä löytyy Mäki-Patolan mukaan taustalla myös trikolori: vapaus, veljeys ja tasa-arvo. Koen Mäki-Patolan elementit loimiksi, joihin hän kulloisetkin teemansa ja motiivinsa kutoo. Hän ei vastusta – tai sittenkin ehkä vähän sen liian sitovasta rakenteesta johtuen: hän itse mainitsee ”seitin ja suoniston”. Mäki-Patolan lähtökohta saattaa olla satunnainen. Erään varhaisen teoksen lähtökohtana oli aamun lehdessä ollut lehtikuva Irakin sodasta, jossa hiekkapilvessä olevalla sotilaalla oli tilkka vettä kenttäpulloissaan. Ei hän kuitenkaan suoraan poliittiseksi tunnustaudu – vaikka tavallaan onkin sitä väistämättä miettiessään ekologisia ja eettisiä kysymyksiä – huuhdellessaan vessaa maailman parhaalla juomavedellä, miettien samalla veden määrää, laatua, saatavuutta ja erilaisia merkityksiä. Mäki-Patola ei julista. Hänen teoksensa ovat vähäeleisiä ja esteettissävyisiä, usein kontemplaatioon houkuttelevia ja hiljaisia, vaikka mukana onkin toisinaan ääni, esimerkiksi taiteilijan oma sydänääni,

joka tuo teokseen osallisuuden ja syvän inhimillisyyden – ja liittyy myös vereen. Materiaali ei ole Mäki-Patolalle oleellista, eikä hän ole kyennyt keramiikan kautta löytämään kaikkia keinoja ilmaisutarpeilleen: mukaan on tullut ääni, valokuva ja video. Hän ei myöskään tee pelkkiä yksittäisiä objekteja vaan pikemminkin kokonaisuuksia tilan ehdoilla tai etsien ideoilleen sopivan tilan: kyse on ripustusten sijaan installaatioista. Oleellista on paikan henki (genius loci). Näin pääsemme takaisin elementteihin: paikan henki syntyy eri elementeistä, jotka luovat yhdessä sille ominaisen ilmapiirin. Paikka on myös aina yhteydessä kokijan persoonaan, jolloin Mäki-Patola – silloinkin kun tekee töitään ikään kuin vain itselleen – kykenee tarjoamaan samastumispinnan kenelle tahansa, jolla on halua virittäytyä oikeaan tunnelmaan. Norjalainen arkkitehti Christian Norberg-Schulz totesi paikan hengestä: ”Objektit, joihin samaistumme, konkretisoituvat lapsuudesta opituista asioista. Kun uudet paikat ovat tuttuja, ne yleensä muistutavat lapsuudesta.” Mäki-Patola löytää paikan hengen pienemmistäkin

paikoista – kuten vaikkapa kaapeista, joista hän on viime vuosina ollut kiinnostunut. Kaappi on arkinen lähtökohta: meillä kaikilla on kokemusta kaapeista, joihin liittyy monia asioita: niihin voi laittaa tavaroita epäjärjestykseen tai järjestykseen, osa niistä on avoimia, osa suljettuja – osa jopa kiellettyjä. Jos on ovi, sitä voi raottaa. Sieltä voi paljastua jotain yllättävää. Ranskalainen filosofi Gaston Bachelard totesi kaapista: ”Vain sielultaan köyhä ihminen voi laittaa kaappiin mitä tahansa.” Hän siteeraa vielä surrealismien johtohahmoa André Bretonia:

*Kaappi on täynnä pyykkiä
hyllyllä jopa kuunsäteitä
jotka saan avata laskoksistaan.*

Haluaisin nähdä Mäki-Patolan vähän surrealistinkin.

Otso Kantokorpi

The Elements and the Cupboard

When Leena Mäki-Patola talks about the key elements of her work from the past few years – earth, air, blood and water – my immediate association is to the classical elements of ancient Greece, with fire replaced by blood. Yet fire is present, too, because her main medium is ceramics. When my analogy is met with disapproval, I quietly think about the five Chinese elements: fire, metal, wood, water and earth. Instead of representing basic elements as such, they are about stages that all things must pass through in their development. When Mäki-Patola talks about her interest in ‘the energy of human change that can go in all sorts of directions’, I have a feeling I might be on the right track, and yet she does not seem to be taking either a philosophical or even a fetishistic view of her notions of elements. She wants to leave room for chance and unpredictability: for the things that systems and categories are unable to accommodate but which nevertheless affect everything – fortune, as well as misfortune, and unpredictable events. Yet there is a symbolic aspect in her work and thereby colours as well: water is blue, air is white, brown hues are earth and nature. Red, however, does not stand

for love or passion but for blood – human struggle. According to Mäki-Patola, the Tricolour is there too: *liberté, égalité, fraternité*.

To me Mäki-Patola’s elements seem like a warp into which she weaves her current themes and motifs. She does not reject the idea – or perhaps she resents it just a little because of the excessive fixity of the image: she herself talks about ‘a spider’s web and the vascular system’.

Mäki-Patola’s starting point can be a random observation. In one of her early works it was a photo from the Iraq War in the morning paper, depicting a soldier in a cloud of sand with just a drop of water in his canteen. Mäki-Patola does not admit to being political in so many words – although her interest in ecological and ethical issues makes her inevitably political in some way – while flushing the toilet with the best drinking water in the world and considering the volume, quality, accessibility and meanings of water.

Mäki-Patola does not preach. Her works are reserved, with an aesthetic undertone; they often invite contemplation and are quiet, although they sometimes also feature sound – in one case the

artist’s own heartbeat, which adds to the work a sense of sharing and deep humanity, and also serves as a link to blood.

The medium is not a key concern for Mäki-Patola, and being unable to find in ceramics all the means for her expressive needs she has also embraced sound, photography and video. Nor does she merely create individual objects, preferring to work instead with wholes that fit their environment or to search for a suitable space for her ideas: she does not make hangings but installations.

The key is the spirit of the place, *genius loci*. This brings us back to the elements: the spirit of a place arises from elements that together create a distinct ambience. Moreover, a place is always connected to the personality of the perceiving subject, which enables Mäki-Patola – even when she seems to be making art only for herself – to offer a surface of identification for anyone prepared to get in the right mood. The Norwegian architect Christian Norberg-Schulz once remarked in regards to the spirit of place: ‘The objects we identify with have a concrete quality, and our relationships with them usually develop in childhood.’

Mäki-Patola has a knack for discovering the *genius loci* in the smallest of places, such as cupboards, which she has been keenly interested in for the past few years. A cupboard is a prosaic starting point for art. We all have personal experiences with cupboards, which are associated with so many things: they can be ordered or chaotic, some have doors, others don’t – some may even be forbidden. Where there is a door, you can peek inside. And discover something unexpected. The French philosopher Gaston Bachelard once said of cupboards that ‘Only an indigent soul would put just anything in a wardrobe.’ And he went on to quote André Breton, the leading surrealist:

*The wardrobe is filled with linen
there are even moonbeams
which I can unfold.*

I wouldn’t mind seeing a bit of the surrealist in Mäki-Patola as well.

Otso Kantokorpi

GALVEST
HANN2C
WAS
HERE
19.5088

1

Handwritten text, possibly a name or a date, written in dark ink or paint on the wall.

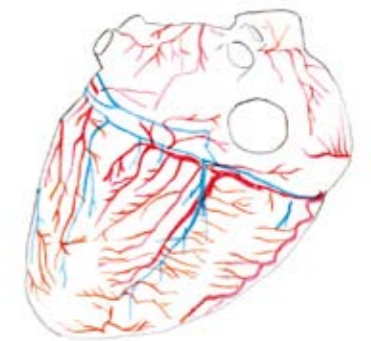
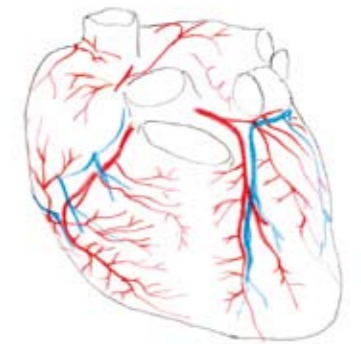
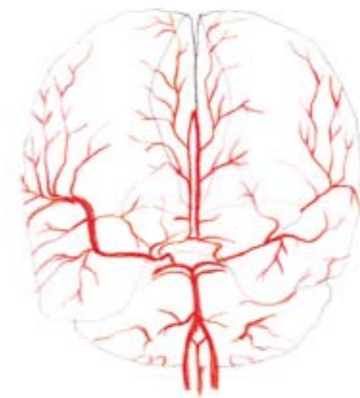
Handwritten text, possibly a name or a date, written in dark ink or paint on the wall.

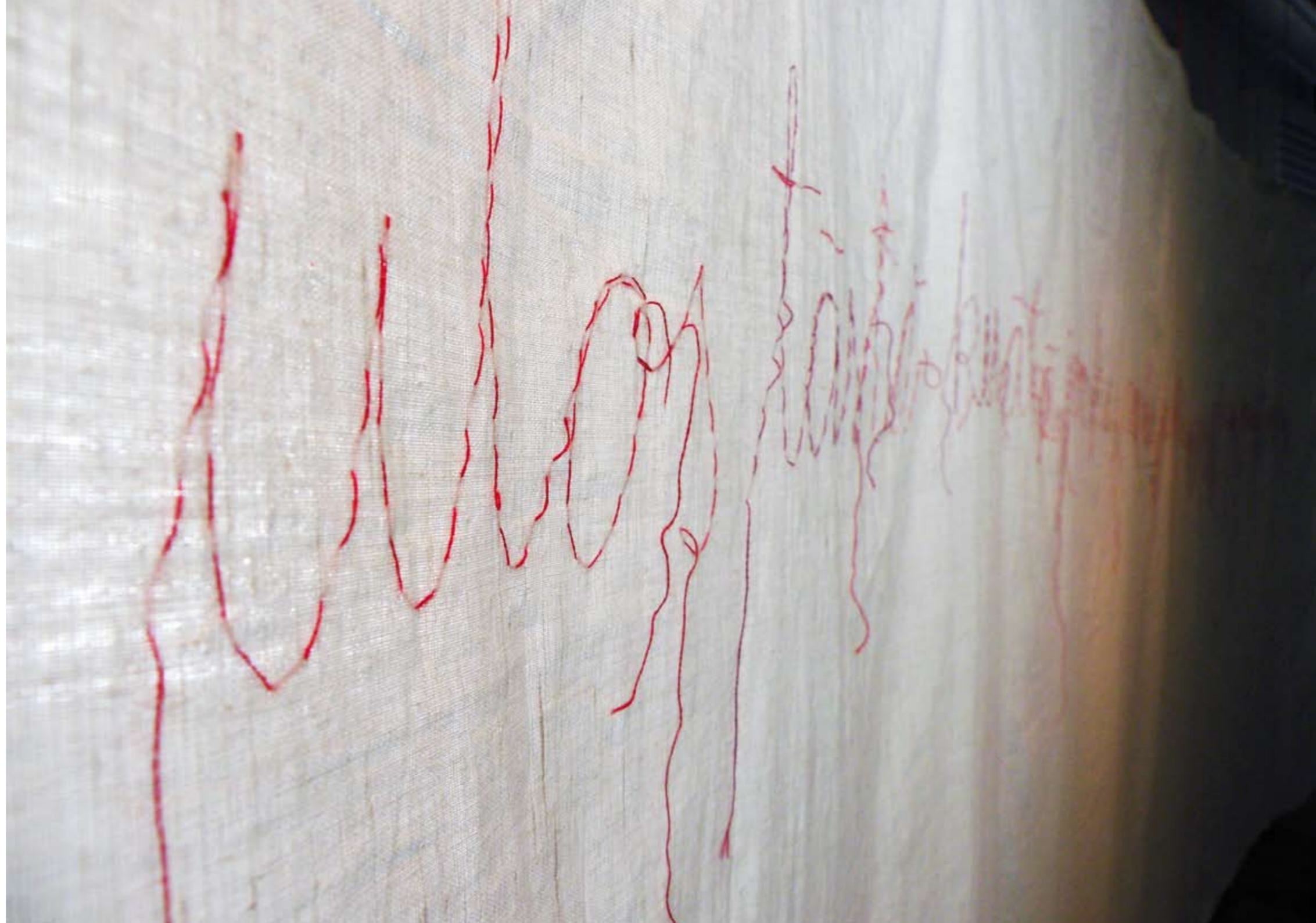
WORDEN TROUW AUNPAARD

SEA FANS - KONSSIT HAARITUNST HUOVUTA
NÄYTTÄVÄT

*kuinka voisin kerä
itseni ulos tästä kerästä
jonka lanka juoksee
vain yhteen suuntaan*

*how can I unwind
myself from this coil
in which the yarn
runs in only one direction*

+

♂

♀

+

+

Kuvatiedot

Sisäkannet, muistipanovalokuvia
Kuvat: Leena Mäki-Patola

s. 5 Kyyhky, 2014, osat 40 x 40 cm, keramiikka
Kuva: Marco Tissari

s. 10-11 Pilvi, 2014, osat 40 x 40 cm, keramiikka
Fortuna, G12, Kuopio, 19.7.–7.8.2014
Kuva: Leena Mäki-Patola

s. 12-17 Fortuna, G12, Kuopio, 19.7.–7.8.2014
Kuvat: Liina Mäki-Patola

s. 18 Elementti vesi, 2015, osat 40 x 40 cm, keramiikka
Antroposeeni, O galleria, Helsinki, 17.3.-5.4.2015
Kuva: Johnny Korkman

s. 20-25 Tasapainoilua, 2010, installaatio; keramiikkakupit, vesi, hiekka
WATERS – VESIÄ – AMANZI, AVA galleria, Kapkaupunki, Etelä-Afrikka, 8.3.-2.4.2010
Kuvat: s. 20 Marco Tissari, s. 22-25 Robert Hofmeyr

44 s. 26-27 78%N 21%O2 0,94%Ar 0,035%CO2, 2008, Ø 73 cm, keramiikka
s. 28-29 ORh-, 2008, Ø 73 cm, keramiikka
OTTO, Myyrmäen asema, Vantaan taidemuseo, 19.9.2008-2.1.2009
Kuvat: Vantaan taidemuseo

s. 30 Luonnoskirjasta

s. 31 ILMA, 2006, 320 x 320 cm, keramiikka
s. 32 VERI, 2006, 350 x 100 cm, keramiikka
Muistissamme, Outokummun vanha kaivos, 18.6.-31.8.2008
Kuvat: Leena Mäki-Patola

s. 33 Luonnoksia teemaan Love, 2012

s. 34-39 Kotelo, 2013, installaatio; video, kangas, keraamiset levyt, ääni
videon kuvaus ja editointi: Liina Mäki-Patola, ääni: Juha Mäki-Patola
Sjählö9, Hyvinkään taidemuseo, 15.11.2013-12.1.2014
Kuvat: s. 34-35 Leena Mäki-Patola, s. 36-37 Liina Mäki-Patola, s. 38-39 Antero Kahila

s. 40-41 Luonnoskirjasta

s. 43 Valitut, 2016, 66 x 40 x 19,5 cm, vanha puinen lääkekaappi, keramiikkakappaleet
Kuva: Marco Tissari

Teokset ovat taiteilijan omistuksessa.

Plates

Inside covers, photographic notes
Photographs: Leena Mäki-Patola

p.5 Dove, 2014, each component 40 x 40 cm, ceramics
Photograph: Marco Tissari

p. 10-11 Cloud, 2014, each component 40 x 40 cm, ceramics
Fortuna, G12 Kuopio, Finland, 19.7.–7.8.2014
Photograph: Leena Mäki-Patola

p. 12-17 Fortuna, G12, Kuopio, Finland, 19.7.–7.8.2014
Photographs: Liina Mäki-Patola

p. 18 Element Water, 2015, each component 40 x 40 cm, ceramics
Anthropocene, O Gallery, Helsinki, Finland, 17.3.–5.4.2015
Photograph: Johnny Korkman

p. 20-25 In the Balance, 2010, installation with ceramic cups, water, sand
WATERS – VESIÄ – AMANZI, AVA Gallery, Cape Town, South Africa, 8.3.–2.4.2010
Photographs: p. 20 Marco Tissari, p. 22-25 Robert Hofmeyr

p. 26-27 78%N 21%O2 0.94%Ar 0.035%CO2, 2008, Ø 73 cm, ceramics
p. 28-29 ORh-, 2008, Ø 73 cm, ceramics
OTTO, Myyrmäki railway station, Vantaa Art Museum, Finland, 19.9.2008–2.1.2009
Photographs: Vantaa Art Museum

p. 30 From a sketchbook

p. 31 AIR, 2006, 320 x 320 cm, ceramics
p. 32 BLOOD, 2006, 350 x 100 cm, ceramics
In Our Memory, Outokumpu Old Mine, Finland, 18.6.–31.8.2008
Photographs: Leena Mäki-Patola

p. 33 Sketches on the theme of Love, 2012

p. 34-39 Chrysalid, 2013, installation with video, cloth, ceramic tiles, sound
videography and editing: Liina Mäki-Patola, sound: Juha Mäki-Patola
Sjählö9, Hyvinkää Art Museum, Finland, 15.11.2013–12.1.2014
Photographs: p. 34-35 Leena Mäki-Patola, p. 36-37 Liina Mäki-Patola, p. 38-39 Antero Kahila

p. 40-41 From a sketchbook

p. 43 The Selected, 2016, 66 x 40 x 19.5 cm, old wooden first-aid cupboard, pieces of ceramic
Photograph: Marco Tissari

All works are in the artist's possession.

Esipuhe | Foreword
Otso Kantokorpi

Käännökset | Translations
Tomi Snellman

Kuvaajat | Photographers
Robert Hofmeyr, Antero Kahila, Johnny Korkman, Leena Mäki-Patola, Liina Mäki-Patola, Marco Tissari

Graafinen suunnittelu | Graphic design
Liina Mäki-Patola

Paino | Printed by
Lönnberg Print & Promo 2016

Julkaisua ovat tukeneet | This publication has been supported by
Taiteen edistämiskeskus, OLVI-säätiö ja Varkauden kaupunki | Arts Promotion Centre Finland, OLVI
Foundation and City of Varkaus

Copyright Leena Mäki-Patola

ISBN 978-952-93-6962-1

Kannen kuva | Cover
Elementit maa, ilma, veri, vesi, yksityiskohdat | Elements earth, air, blood, water, details
Kuvat | Photos : Leena Mäki-Patola

